Danielové m?li v Žeb?tín? pod cihelnou dva domky. Byli to Cigáni na dv? nebo t?i vrstvy, a m?li proto ve vobci domovský právo. Chodil tam d?da do školy, otec tam chodil do školy a my jako d?ti sme tam taky chodily do školy. A starosta, velkej sedlák, nám byl za kmotra, všecky d?ti nesl ke k?tu.
Dyž sme m?li mít ten vodjezd, tak lidi nám dávali voble?ení, jídlo, všecko možný nám snášeli. Né, voni nebyli rádi, že se nás zbavujou, voni z toho byli neš?astný.
Pak p?ijel autobus, v kterým bylo p?t ?etník?. Místní se s nama lou?ili a nejeden m?l slzy v o?ích. Byl to dojem, na který se ani po dlouhý dob? nedá zapomenout. Museli sme nastoupit a cestou p?ibrat v Bystrci ešt? rodiny R ?ži?kových. Nev?d?li sme, kam jedem, a bylo dob?e, že sme nic nev?d?li, co s nama bude.
Vodvezli nás na jatky do Brna a zavedli do velký stáje, kde už byly rodiny našich vrstevník? z Kostivárny, Malom ??ic a z celýho brn?nskýho vokresu. D?lali nám zapisování, votisky prst?, fotografování. Nakonec p?ijel na jatky vlak s vagóny pro dopravu dobytka. A jelo se! Zastávky byly šty?i, z toho sme poznali jednu, byla to Ostrava. Po? ád sme ale nev?d?li, kam vlastn? jedem.
Do Osv?n?ína sme dojeli asi v 8 hodin ve?er. Vlak zastavil na ramp?, která byla vosv?tlená. Povotevírali dve?e vagón? a za velkýho k?iku a št?kotu ps? nás povyhán?li. D?ti vodvezli nákladníma autama a my sme šli p?šky. Cesta trvala tak p?l hodiny. Nacpali nás do jednoho bloku, kde sme m?li garanténu. A taky nás tam st?íhali a tetovali. Jídlo ani pití sme nedostali a každej musel vysta?it jen z toho, co si p?ivezl s sebou.
Po garantén? nás dali na blok ?. 20. Byl celej d?ev?nej, vp?edu vrata, vzadu vrata a až úpln? naho?e pod st? echou obdélníkový vokýnka. P?es blok se táhl po podlaze cihlovej komín, vp?edu kamna, vzadu kamna, takže dyž se tam zatopilo, m?l se komínem vyh?ívat celej vnit?ek. V?tšinou se ale netopilo, a v bloku byla proto po?ád zima a taky vlhkost. Komín sloužil pro rozd?lování jídla, k odkládání v?cí apod. Jinak byly všude rozestav?ný t? ípatrový bukše /slangov? d?ev?né palandy/. Na jedno patro se nás vešlo sedm a celkem nás bylo na bloku asi 400, pozd?ji ale mí?, protože bylo moc zem?elých; nebo nemocných na krankebán? /ve v?ze?ské nemocnici/, ti ale taky brzo umírali.
V Osv?n?ín? bylo d?ležitý, abyste se dostal na prácu, protože to bývalo lepší na jídlo. Moje št?stí bylo, že sem se tam na takový práce dostal.
Pracoval sem t?eba v kuchyni. Tam sme museli být už ve šty?i hodiny ráno a ve velkých kotlech nava?it ?aj, voni tomu ?íkali po polsku grbata /správn? má být herbata/. Uva?ený ?aj sme nalívali do fas? /be?ek/ a ty potom nosi ?i vodnášeli na bloky a prázdný zas vraceli zpátky. My už sme zatím va?ili k vob?du ?epu a brambory. Dyž byla ? epa uva?ená, nasypali sme do toho avo. To byl takovej prášek, možná mouka z kaštan?, a tím se to jako se zásmažkou zahuš?ovalo. Na chu? byla ta polívka strašná, ale hlad nutil jíst všecko. K ve?e?i bývala štvrtka chleba a taková kosti?ka margarínu na celý p?íští den, sn?dli sme to ale hned a zít?ejší ?aj sme potom snídali holej.
Vzadu za kuchyn?ma se vyhazovaly lupeny z ?epy a šlupky z brambor. A ti muslimani (slang. vychrtlí, vyhublí v? zni) se na všechny ty vodpadky vrhali a takle plnýma rukama je jedli. Nebo ty fase, co tam jich bylo vytahanejch! A voni do toho str?ili hlavu a ted ty zbytky ?epový polívky vylizovali. A žíze?, ta byla v lágru ešt? horší než hlad.
Osv?n?ín to byl slín a bažina a vono se to tam teprv regulovalo. D?lal se šty?i, p?t metr? hlubokej p?íkop a do n? ho se ta voda potom vodvád?la. Ta modrá voda se ale nesm?la pít, i kdybyste m?l sebev?tší žíze?. A voni to pili tak, z t?ch kaluží.
Kdo jedl kuchy?ský vodpadky a napil se závadný vody, ten voby?ejn? chytl n?jakou nakažlivou nemoc a byl pry?. Nejvíc tam ?ádila úplavice a tyfus.
Pracovních komand /jednotek/ tam bylo moc. Ale musel ste se um?t dostat, tak n?jak prokli?kovat, do malýho komanda, protože tam nebylo tolik heftlink? /v?z??/, a tím tam bylo trochu víc jídla. D?lal sem t?eba v takovým komand? na glajzbánu /protahování železni?ní vle?ky/. Tam nás bylo asi dvacet a voni m?li fase na 30 l, tak sme dostávali víc tý ?epový polívky.
Anebo rollwagen /valník/, u toho bývalo ešt? menší komando. Tam stály vedle sebe nemocni?ní bloky, za každým blokem vrata a za vraty haldy mrtvých, co na t?ch blocích umírali. A my sme m?li takovej v?z, velký kola, velká korba. Dyž sme ty mrtvole naházeli do toho rollwagen, u voje a takle na sob? sme m?li provaze a dráty a za ty sme náklad vodtáhli k tomu spálení.
V Osv?n?ín? mn? postupn? zem?eli matka, bratr, sestra a moc známých a p?átel. Dyž sem z?stal sám, dostal sem se do pracovního transportu. Vodvezli nás do Buchenwaldu a vodsud do Dory a Harzungu. Te?ka se už tla? ila fronta, tak ven a na pochod smrti! Šli sme vod rána do ve?era a se skupinkou moravských Cigán? se mn?

poda?ilo utýct. Ve vesnici Borne nás nakonec vosvobodili americký vojáci.

Zkrácený a upravený text vzpomínkového vypráv?ní Antonína Daniela (1920-1988), které bylo uve?ejn?no v plném zn?ní a v pon?kud odlišné kompozici jako p?íloha k publikaci C. Ne?as: Aušvicate hi kher báro (1992) – (s. 13 – 21) pod názvem „Bylo dob?e, že sme nic nev?d?li, co s nama bude“.